

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

Дәрбәзнә

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№ 22 (98318) 1920-чи илдән чыхыр

28 мај 2021-чи ил, чүмә.

Гүжәти 2 рубл.

КӘНД ТӘСЭРРҮФАТЫ

Мәһсул жығымы вә емалы музакирә едилмишдир

ДР һөкүмәти сәдринин муавини Абдулмуслим Абдулмуслимовын рәһбәрлији алтында 2021-чи илин мәһсулуну жығылмасы вә емалыны тәшкили мәсәлә-

си мајын 25-дә музакирә едилмишдир. Музакирәләрдә үзүм јетишдирмәклә мәшғул олан тәсәррүфатларын башчылары иштирак етмишләр.

Витсә-назир гејд етмишдир ки, республиканын бу саһәни инкишаф етдирилмәсиндә хејли потенциал вә үзүмчүлүгә јарарлы мүһүм торпаг еһтијатына малиқдир. Абдулмуслимов мәлумат вермишдир ки, республикада үзүмлүкләрин бу күнә үмуми саһәси 26,3 мин һектар, о чүмләдән бар верән үзүмлүкләр 21,2 мин һектар тәшкил едир.

ДР кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назиринин биринчи муавини Шарип Шарипов республикада үзүмчүлүгүн вәзијјәти вә перспективләри һагғында әсас мәрүзә илә чыхыш етмишдир. О гејд етмишдир ки, дәвләтин кәстәрдији дәстәк вә диггәт сәјәсиндә Дағыстанда бу саһә динамик инкишаф едир. Бәлә ки, тәкчә өтән илдә һәр һектардан орта һесабла 98,5 сентнер мәһсул көтүрүлмәклә республика үзүмчүләри 208,9 мин тон мәһсул топламышлар ки, бу да сон отуз илдә рекорд кәстәрчидир. Бундан башга Дағыстан үмуми мәһсул һәчминә көрә Краснодар дијарындан 260 тон чох мәһсул жығараг ону керидә гојмушдур.

«Үзүмлүк саһәләринин салмасында Дағыстан Русијада лидердир. Чари илдә 1400 һектарда јени үзүмлүкләр салынмасы планлашдырылмышдыр ки, кечән мүддәт әрзиндә артыг 517 һектар саһәдә әкин ишләри баша чатдырылмышдыр. Бу ишдә практик олараг сычрајыш едән «ДАГА-ПРО» агрофирмасына, Н.Әлијев адына совхоза хусуси тәшәккүрүмү билдирмәк истәјирәм» -дејә Шарипов билдирмишдир.

Үзүмчүлүкдә баш верән диқәр дәјишкәләр һагғында данышан Шарип Шарипов өтән илдә жығылмыш 208 мин тон мәһсулун 145 мин тонунун емал едилмәсини вә бу да үмуми мәһсулун 70 фаизини тәшкил етдијини ачыгламышдыр. Беш ил бундан әввәл исә жығылан мәһсулу 50 фаизи емал

олунурду.

«Беш ил бундан әввәл емала дахил олан мәһсулун шөкәрлик дәрчәси 15 фаиз идисә өтән илин мәһсулунда бу кәстәричи 18 фаиздир. Истәһсалчылар үзүм јетишдирилмәсинин муасир технолокијаларындан истифадә етмәјә башламышлар. Иглим шөраитләри чәтинләшир, јағынтыларын гәдәри азалыр, күлөк торпагы гурудур. Бәлә ки, мај ајынын икинчи декадасында үзүм јетишдирилән әсас зоналарда јағынтылар практикә олараг олмады. Бу үзүмчүләри маневрләр, адаптасија олмаға вә јени технолокијалар тәтбиғ етмәјә мәчбур едир».

ДР кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назиринин биринчи муавини һәмчининдә хатырлатды ки, өтән һәфтә Дағыстан парламенти дә биринчи охуда «Үзүмчүлүк вә шөрабчылығын бәзи мәсәләләри һагғында» Дағыстан Республикасынын гануну гәбул едилмишдир. Ганун лајиһәси «Русија Федерасијасында үзүмчүлүк вә шөрабчылығы һагғында» 27 декабр 2019-чы ил тарихли 468 нөмрәли ФГ Федерал Ганунун гәбул едилмәси илә әлағәдар һазырламышдыр. Бу ганун үзүмчүлүк вә шөрабчылығын инкишафы саһәсиндә сәмәрәли дәвләт сијәсәти һәјата кечирилмәси үчүн һүгугу базанын јарадылмасына, саһәнин кәләчәк интенсив инкишафынын стимуллашдырылмасына јөнәлдилмишдир.

Сонра көрүш иштиракчылары үзүмчүлүгүн проблемли мәсәләләрини музакирә етдиләр. Онларын ичәрисиндә мелорасијанын, торпагларын гураһлығы, шитилик базасынын олмамасы мәсәләләри вар иди. Мәһсулун гүжәти мәсәләсинә ајрыча тохунулду. Өтән илдә техникә үзүм сортларынын бир килограмынын гүжәти 18-30 рубл чиварында (сортундан вә шө-

кирлик дәрчәсиндә асылы олараг), сүфрә үзүмүнүн 1 килограмынын гүжәти сорту вә жығым мүддәтиндән асылы олараг 25-40 рубл тәшкил етмишдир.

«Русија Федерасијасында үзүмчүлүк вә шөрабчылығы һагғында» 467 нөмрәли Федерал Ганун гуввәјә минмәклә 2020-чи илдә диқәр рекионларын емал мүәсиссәләрин тәрәфиндән Дағыстан үзүмчүләринин мәһсулуна марағынын артмасы гејд едилмишдир. Әлкәмиздә истәһсал олунан үзүм хаммалына базарда тәләбатын артмасы үзүмүн сатыш гүжәтинин артырылмасына шөраит јарадыр. Гејд едилмишдир ки, башга рекионлардан марағын артмасы шүбһәсиз үзүмүн сатыш гүжәтинин јүксәлдилмәсинә шөраит јарадачадыр. Лакин бу тәнденсијанын дахили базарда хам малын гүжәтинин баһалашмасы илә нәтичәләнемәси республиканын емал мүәсиссәләринин негатив реаксијасына кәтириб чыхарачадыр.

Тәзә үзүмә мүнәсиб гүжәтләринин сахланылмасы вә дахили базарда балансын таразлашдырмасы мөгсәди илә көрүш иштиракчылар тәдбирләр музакирә етмишләр.

Мүшавирәнин јекунларына көрә республиканын емал мүәсиссәләринә сатыш гүжәтинин өтән илдәкиндән ашағы олмајараг сахланылмасы, јерли үзүмчүлүк тәсәррүфатларына рекиондан кәнара хаммалын емал олунмуш шәкилдә күндәрилмәси тәһвсијә олунмушдур. һәмчинин дә республиканын емал мүәсиссәләринин техникә үзүм сортлары илә тәмин едән вә республикадан кәнара өз истәһсалы олан үзүм ширәси кәндәрән үзүмчүлүк тәсәррүфатларына верки вә торпаг имтијазлары вәрилмәси мәсәләсинин ишләниб һазырланмасы тапшырылмышдыр.

БУ КҮНКҮ НӨМРӘДӘ

Абдулпатах Амирханов Мәркәздә.

сәһ.2

Диана Невзорова Дағыстанда

сәһ.3

Район вә шәһәр мәктәпләриндә сон зәнк тәдбирләри

сәһ.6-7

Коррупсијаја јох дејирик.

сәһ.8

Үзүмчүлүк һәр чөһөттөн сөрфөли саһөдир

Мәлум олдуғу кими Дағыстанын башчысы вәзифәсини мұвәггәти ичра едән Серкеј Меликов кечирдији видеоконфранс мұшавирәдә онун үнванына бир нечә мин мұрачиәт дахил олдуғуну билдирмишдир. Бу мұрачиәтләрдә республика сакинләри онлары нараһат едән ән өнүмдә мәсәләләри күндәмә кәтирмишләр. Онлары арасында республиканын иғтисадијатынын демәк олар ки, әсасыны тәшкил едән агросәнајә комплексинин инкишафы илә бағлы мәсәләләр дә вар иди.

Рекион башчысынын ачығ вә чәсарәтли чаваблары һәр јердә олдуғу кими Дәрбәнд рајонунун тәсәррүфат, идарә, тәшкилат башчылары вә зәһмәт адамлары тәрәфиңдә бәјүк разылығла гаршыланмышдыр. Бу тәбиидир. Илк дәфә рекион башчысы проблемләрин нә чүр јарандығыны вә онларын јарадылмасында чавабдәһ олан назирлик вә идарәләрин, ајы-ајры јүксәк вәзифәли шәхсләрин күнаһкар олдуғуну конкрет кәстәрмишдир. Мәһз бу сәбәбдән видеоконфранс мұшавирә чох јадда галан олмушдур. Бу чыхыша мұнасибәтләр дә мұхтәлифдир. Һәр кәс она аид олан саһәнин проблемләринә тохунулдуғуна көрә даһа чох разы галмышдыр.

Белә ишчиләрдән бири «Зидјан агрофирмасы» БУМ –нын директору Равил һачыәһ-мәдовдур. Сәһбәт заманы о деди: «COVID-19» пандемиясы дөврүндә мұшавирәләрин бу форматда кечирилмәси артығ бүтүн өлкәмиздә кениш истифадә едилди, ән вачиб проблемләрин һәллине оператив мұдахилә етмәјә һәр тәрәfli имкан јарадыр. Белә бир мұшавирәләрин кечирилмәси хусусилә өлкә иғтисадијатынын бүтүн саһәләринин инкишафы үчүн чох вачибдир. Дүшүнүрәм ки, өлкә вә рекион башчыларынын бир баша јерли һакимият органлары башчылары илә мұнасибәт гура билмәси јаранмыш проблемләрин вахтдында һәл едилмәсинә дестәкдир. Чалышдығым саһәнин инкишафы бу күн республикамыз үчүн өн вачиб вә приоритет истигамәтләрдән биридир. Узун илләрин дағыдычы

сијасәтидән сонра үзүмчүлүк бу күн ән чох диггәт тәләб едән саһәдир.

2019-чи илдән мән «Зидјан агрофирмасынын» директор вәзифәсиндә чалышырам. Вә бу саһәнин вәзијәтинә јахшы бәләдәм. Вахты илә Илич адына үзүмчүлүк совхозунун базасы әсасында јарадылмыш үч орта сәвијәли тәсәррүфатдан бири олан «Зидјан агрофирмасы» бәләдијә унитар мұсәсәси бу мүддәт әрзиндә пис ишләмәмишдир. һазырда тәсәррүфатда әкин јаралы 600 һектар торпағ саһәси вардыр. Бунун 145 һектарында бар вә рән үзүмчүлүк јерләшир. Үзүмчүлүк шәрти суварма торпағларда јерләшдијиндән суварма сујуну чатышмамазлыгы һәр илдә бир сыра проблемләр јарадыр. Үмумиятлә суварма сујунун чатышмамазлыгы бүтүн республика тәсәрүфатлары үчүн һәлини чохдан көзләјән башлыча проблемләрдән би-

ридир. Видео мұрачиәтдә милорасияја аид мәсәләләрә дә тохунулмушдур. АСК-чоһдан Дағыстанда өзүнүн приоритет саһә олдуғуну артығ дәрәчәдә сүбүт етмишдир. Үзүм чох зәһмәт тәләб едән социал әһәмијәтли биткидир. Дикәр саһәләрә нисбәтән үзүмчүлүкдә әл әмәји даһа чох тәләб олунур. Бунунла бәлә адамлар ил боју ишлә тәмин олунур ки, бу да онларын күзәрарыны јахшылашдырылмасына шәраит јарадыр. Бүтүн бунлары нәзәрә аларағ биз үзүмчүлүк инкишаф етдирилмәси истигамәтини сүрәтләндирмәк истијерик. Чари илдә 60 һектарда вә кәлән илдән 100 һектардан артығ саһәләрдә јени үзүмчүлүк салынмасыны планлашдырмашығ. Јени үзүмчүлүк салынмасында һәм техники, һәмдә сүфрә үзүм сортыларын истифадә едиләчәкдир. Бу күн базарда һәр ики үзүм сортуна тәләбат артыр. Биз

јахшы баша дүшүрүк ки, планларымызын һәјата кечирилмәси үчүн бизә инвестор лазымдыр. Бу истигамәтдә лазыми иш апарылмыш вә инвесторун чөлб едилмәси мүмкүн олачағдыр. Јери кәлмишкән онуда гејд етмәлијәм ки, инвесторларын чөлб едилмәсиндә рајон мүдрияјәтинин башчысы Мөвсүм Рәһимовун фәал иштиракы бизи севиндирир. Үмидварам ки, планлашдырдығымыз лајиһәләр уғурла реализә едиләчәкдир.

Тахылчылығ һәмишә сөрфөли саһә олмушдур. Онун инкишаф етдирилмәси кәндләрдә шәхси тәсәррүфатчылығын мөһкәмләндирилмәсинә бәјүк дестәкдир. Бүтүн бунлары нәзәрә аларағ чари илдә 180 һектар саһәјә пајзлығлар әкилмишдир. Галан торпағларын бир һиссәси ерлик шуму үчүн сахланмыш вә галан һиссәси отлағ кими истифадә олунур. Суварма сујунун чатышмамазлыгы бизи даһа чох нараһат едән мәсәләләрдән биридир. Видео мұрачиәтдә бу мәсәләни галдырылмасы бизим үчүн дә үрәк ачан олмушдур. Уллучајын сујуну бөлүшдүрүлмәсини гоншу рајонла гајдаја салынмасы бизим ишмиздә чәтинликләр јарадыр. Она көрәдә рајонун су тәсәррүфаты идарәси башчысы Тураб Сурхајевдән хусуси горғулар «шлүзлар» гурашдырағ сујун дүзкүн бөлүшдүрүлмәсинә наил олунмасыны истәрдик. Бу о гәдәрдә чәтин мәсәлә олмасада әминәм ки, Уллучајын сујуну мөһсул јетишдирилән ајларда һамы үчүн бәрабәр бөлүшдүрүлмәси олдуғча вачибдир.

Сәһбәти јазды К.Кәримов

Абдулпатах Әмирханов Мәркәздә олмушдур

Дағыстан Республикасынын һөкүмәтинин сәдри Абдулпатах Әмирханов Мајын 22-дә Маһачгаладакы «Республика Әлилләр Ушағлар үчүн Дистант Тәһсил Мәркәзи» Дөвләт Бүдчә Тәшкилатыны зијарәт етди вә мәркәзин шакирдләрини тәдрис илинин сону мұнасибәтилә тәбрик етди.

Бу күн Мәркәздә республиканын 43 рајон вә шәһәрләриндән 353 тәләбә тәһсил алыр Бурада 150-дән чох мұәллим чалышыр. Бу күнәдәк мәркәзин 152 мезуну јалныз республиканын дејил, бүтүн өлкәләрин апарычы университет вә коллечләринин тәләбәси олмушдур. һедәф груп сағламлығ сәбәби илә тәһсил мұсәсәләринә кетмәјән вә компүтерлә ишләмәк үчүн әкс кәстәришләри олмәјән сағлам зәкасы олан әлилләр ушағлардан ибарәтдир. Абдулпатах Әмирханов мұхтәлиф истигамәтләрлә мұәллимләрин онлајн фәалијәт кәстәрдији Мәркәзин фәалијәти илә таныш олду. Бундан әлавә, Мәркәзин фәалијәтиндәки проблемләрин мұзакирәси апарылды, онларын һәлли гурумун функционаллығынын кенишләндирилмәсинә вә тәдрис просесинин кејфијәт компонентинин јахшылашдырылмасына көмәк едәчәкдир. Мәркәзин директору һачымурад Усманилајевин сөзләринә көрә, проблемләр арасында тәдрис просеси үчүн мұасир тәләбләрә чаваб верән биналарын олмамасы, техники јенидән тәһизата еһтијаж вә аваданлығларын алынмасы, лазыми нәглијат чатышмамазлыгы вар. Шәһәрләрдә вә бөлкәләрдә тәләбәләрә верилән аваданлығларын гурашдырылмасы вә сөкүлмәси үчүн вә дикәрләри. Абдулпатах Әмирханов мәркәзин бүтүн бәјән едилмиш проблемләрә даир республика һөкүмәтиндән дестәк алачағына әмин олду вә мұвафиг назирликләрә мәркәзин елан етдији мәсәләләри ијунун 15-дәк конкрет гәрарлар вериләнәдәк һазырламағы тапшырды. Баш назирин мұавини Мурад Казијев, Дағыстан Республикасы Башчысы вә һөкүмәти Администрасиясы рәһбәринин мұавини Арслан Сајпуллајев, Тәһсил вә елм назирин вәзифәсини ичра едән Тамерлан Буганов мұшајиәт етдиләр.

СӘҺИЈЈӘ

Дағыстанын сәһијјә назирә Татјана Белјајева сон күнләрдә хәстәханадан кәнар пневмония вә Ковидлә госпитала дүшәнләрин сајы мұаличә олунуб бураһынларын сајындан нисбәтән артығ олдуғуна көрә

әлава чарпајылар лазым кәләчәјини етираф етмишдир. Инстиграмнан истифадә едәнләр күман едирләр ки, епидемиоложи вәзијәтин пиләшмәси мәһдудиятләрин јумшалдырылмасы вә туризмлә бағлыдыр

COVID-19-ла госпитала дүшәнләри сајы артыр

«Кавказскиј узел» ин јаздығы кими мартын 15-дән рекионда бәзи мәһдудиятләр кәтүрүлүшдүр. Хусусилә мәсчид вә дикәр дини объектләрә маска режиминә вә социал мәсафијә ријәәт едилмәси шәрти илә адамларын кәлмәсинә ичазә верилмишдир. Залларын долдурулмасыны 25 фаиздән вә гонағларын сајыны 150 нәфәрдән артығ олмасы шәртилә мај ајынын 18-дән Дағыстанда банкет залларынын ачылмасына ичазә верилмишдир.

«Өтән чүмә (21 мај) республиканын тибб мұәссисәләринә дүшән хәстәханадан кәнар пневмония вә COVID-19 тутулмасы илә шүбһәләнән хәстәләрин сајы 100 нәфәр артмышдыр ки, бу да феврал ајынын орталарында гејдә алынмыш рәгәмләр сәвијәсиндәдир», - дејә Дағыстанын сәһијјә назирә Татјана Белјајева мајын 23-дә идарәнин инстиграмда дәрч олунуш видеороликндә билдирмишдир.

«Республиканын сәһијјә назиринин сөзләринә көрә сон һәфтә әрзиндә хәстәханадан кәнар вә COVID-19 тутулмасына шүбһәләнән 564 нәфәр госпиталашдырылмыш, 41 нәфәр евә бураһылмышдыр. Хәстәханаја дүшәнләрин орта күндәлик сајы 80 нәфәр тәшкил етмишдир ки, бу рәгәмләри биз сон үч һәфтә әрзиндә гејдә алмамышдығ», - дејә Т.Белјајева вурғуламышдыр.

Әкәр вәзијәт дејишмәсә о «әлава чарпајылар гурашдырылмасыны» истисна етмәмишдир. Т.Белјајева республика сакинләрини пејвәнд олмаға чағырағ кәстәрмишдир ки, вакцинасия COVID-19 гаршы профилактики тәдбирләрин сәмәрәли үсүлдүр.

РБК-нын мөлүматларына мұвафиг оларағ март ајында Шимали Гафгазын беш рекиону сакинләринин сајына көрә коронавирүсдан пејвәнд олунанлар рејтингиндә сон 10 јердәдир

вә ваксинләшдирмәнин ән ашағы сүрәти Дағыстандадыр. Мајын 18-дә Дағыстанын сәһијјә назирлији тибб ишчи-

ләринин 30 фаизини вә дөвләт мәмурларынын 22 фаизини коронавирүс ваксинасиясында кечдији барәдә һесабат версәдә лакин 3 милјон әһалиси олан Дағыстанын 8315 сакини COVID 19 гаршы пејвәнд етмишдир.

Республиканын сәһијјә назирлиј и еләчәдә билдирмишдир ки, «КовиВак» ваксинасы республикаја дахил олмуш, лакин инстаграм истифадәчиләри һәмин ваксинанын сәмәрәли олдуғуна шүбһә илә јанашдығларыны ачығламышлар.

Сәһијјә назирлијинин мөлүматына көрә мај ајынын 23-нә COVID-19 тутулмағда шүбһәли олан вә хәстәханадан кәнар пневмонияј илә стационарларда 805 нәфәр олмуш, онлардан 408 нәфәри амбулатор мұаличәси алыр.

«Сон 7 күндә әввәлки ики һәфтә илә мұгајсәдә өләнләрин дә сајы артышдыр: Бу COVID-19 тутулан лабораторияда тәсдиг олунуш 11 һадисә олсада габағ ки, ики һәфтәдә COVID-19-дан өләнләри сајы һәр һәфтәдә 8 һадисә иди» дејә Т.Белјајева вурғуламышдыр.

МЭДЭНИЈЈЭТ

Дербенддә Дунја Мәдәнијјәтләри вә Дини Тарихи музееиндә кенишмигјасы — «Музејләр кечәси» Үмүрусия аксијасы кечирилди. Артыг беш илдир

ки, Дунја мәдәнијјәтләри вә Динләри Тарихи музееинин коллективи «Музејләр кечәси» Үмүрусия аксијасында иштирак едир.

«Музејләр кечәси» кечирилди»

Бу тәдбир васитәсилә музееин коллективи инчәсәнәтә марағы олан вә музееин тәртиб етдији програмларда һәвәслә иштирак етмәјә тәшәббүс кәстәрән инсанларын да мараг даирәләрини нәзәрә алага онларә јахын олмаға чалышмышлар. ону да дејек ки, бу илки тәдбир аксијасы өз рәнкарәнклији илә сечилди. Бу тәдбирә топлашан һәр бир кәс өзү үчүн мараглы вә әјләнчәли нә исә тапа билди, она кәрә дә бу күн музееј мејданчәсына мүхтәлиф нәслин нүмајәндәләриндән олан чохлу гонаг топлашмышды. Програмын әсас мөгамы мисилсиз «Даирә13» сәркисинин ачылышы олды. Бу сәркидә истәдадлы кәнч рәссамларын әл ишләри јер алмышды. Онларә бирләшдирәрәк бир араја топлајан исә хүсуси тәһсилә олмадылары иди. Лакин бу һеч дә онларә тамашачыларын марағыны өзүнә чәлб едән дәрин мәнә илә долу әсәрләр јаратмаға мане олмады.

Тәдбири ачараг музееј кәлән гонагларә мүрачиәт едән музееј кәлән гонагларә мүрачиәт едән музееин директору Диана һәсәнәва илк нөвбәдә рәссамларә өз миннәтдарлығыны билдирәрәк онларын музееин коллективи илә артыг нечә илдир бир јердә бир чох лајиһәләрдә биркә иштиракларыны вурғулады, бу сәркисинин он-

ларын кәлчәкдә даһа да уғурлу јарадычылығы давамийјәти олачағына шүбһә олмадығыны да сәјләди. Бу ахшамкы сәркидән сонра онларын да артыг өз тамашачы күтләсинин артачағына үмид етдијини дилә кәтирди.

Сәрки һаггында тәәсүратларыны Дербенд мусиги мөктәбинин директору Камила Маһмудова, Дербенд рајон мәдәнијјәт шөбәсинин мүдири Сәкинә Сејидова, С.Сталски адына мусигили драм театрынын директору Динара Еминова, Дағыстан Республикасынын әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси Тофик Тејмуров, музееин елми мәсләһәтчиси Күлчәһрә Сејидова музееин сәрки бөлмәсинин мүдири Андроник Мурадов вә башгалары бөјүк һәвәс вә руһ жүксәклији илә

гонагларә бөлүшдүләр.

Бундан әлавә чаван рәссамларын өзләри үчүн дә бу сәркисинин чох бөјүк әһәмијјәт дашыдығыны, сәрки васитәсилә тамашачыларә әсәрләрини кәстәрә билмәк имканы газана билдикләрини дә сәмими етираф етдиләр.

Музееин диварлары арасында ајрыча халг сәнәти усталарынын мөһсулларындан ибарәт бир сәрки дә өз мүхтәлифлији вә диггәти чәлб етмәси илә мараглы тамашачы нәзәрини өзүнә чәлб едә билди. Тәдбирә топлашанлар бу күн нәинки башгаларынын әл ишләринә тамаша етмәклә кифәјәтләндиләр, һәтта өзләри дә өз әлләри илә нәсә јаратмаға наил олулар. Мүхтәлиф јерләрдә кечирилән уstad дәрсләри (мастер класслар) демәк олар ки, һәр кәси јарадычылығы просесинә чәлб етди. Парчалардан һазырланан, ев раһатлығынын һәрарәтини верән чыртдан, кәлинчик-чағалар, мүсбәт әһвал-руһийјә бөхш едән, ади боз дашлардан олан әлван бајгушлар, рәнкарәнк ипәк лентләрдән һазырланан орижинал сач токасы, дашлардан һазырланмыш зәриф асгылар, етник стил ачарлары-бүтүн бунлар һәгији усталарын рәһбәрлији алтында диггәтлә јарадылмышды.

Әлбәттә ки, ахшам бәдији јарадычылығысиз да өтүшмәди. Дербендли рәссам-педагог «Јаз палитрасы» адлы рәсм емалатханамызда парлаг баһар рәнкләри илә ојнамағын сирләрини бөлүшдү.

Рәнкли чап материалларындан јаратмаға имкан верән журнал рәсмләри дә өз пәрәстишкарларыны тапды, һәм дә нөгтә бојама сәјәсиндә диггәтләјиг олмајан дөфтерчәләрә дә демәк олар ки, икинчи һәјат верилди. һәлә кәнч рәссамлар графити уstad дәрсләри (мастер-класс) кечирдиләр вә һәр кәс Флип-флоп техникасындан истифадә едәрәк өз истәк вә рәјләрини диварда гоја билди.

Сечдикләри мүхтәлиф шәкилләри сынајараг јени үзләрини јаратмаға марағы олмаңлар үчүн исә үз бојама устасы көмәјә кәлди.

Маса ојунларыны севәнләр дә бу күн диггәтдән кәнарда галмадылар, беләки мәшһур «Респект» кәнчләр командасынын ојун мөһсуллары онларын сәрәнчамаына верилди.

Бир чох филм фестивалынын галиби, Чәнуби Дағыстанын дағ гадынларынын әнәнәви кәјимләринә һәср олунмуш, ејни адлы лајиһәнин сәнәдли вә бәдији филми «Заманын ипи» гонагларә диггәтинә тәгдим олунду. Тәсирли антик дөвр, тәбиәтин һәјранәдичи кәзәллији, бурада јашајан инсанларын лүтфкарлығы-бүтүн бунлар тамашачыларын кәзү өнүндә чанланды.

Ону да дејим ки, бүтүн бунлар «Булвар» гәһвә евинин бу ахшам тәгдим етдији мисилсиз гәһвә әтри әһатәсиндә баш верирди.

Н. Рәһим гызы

Туристләри гәбул етмәјә һазырыгмы?

Экспертләрин рәји

Русия Федерасијасы һәкүмәтинин Башчысы Михаил Мишустинин бу илин апрелиндә республикамыза сәфәриндән сонра гаршыја русијалыларын истираһәти үчүн тәчили оларәг туризм инфраструктурунун тәшкилинин вәзијјәти гојулду. Бу тәдбирләрин бир гәдәр кечикдилдијини вә инди тәчили оларәг бу проблемин һәлл едилмәсинин вачиб олдуғуну сәјләмәк лазымдыр.

Дүшүнүрәм ки, Дағыстанын Башчысы вәзифәсини мөвәггәти ичра едән Серкеј Меликовун Чәнуби Дағыстана вә хүсусән дә Табасарана сәфәринин әсас вәзифәси, дикәр тапшырыгларла јанашы, Табасаранын туризм мөвсүмүнә һазырлығыны да мөүјјәнләшдирмәк иди. Эпидемиолоји вәзијјәт вәтәндәшларымызын әнәнәви оларәг истираһәт етдикләри бир чох туризм өлкәләрини бағлады.

Ејни заманда Дағыстан инкишаф етмәмиш инфраструктура кәрә чох сајда турист гәбул етмәјә һазыр дејил. Кифәјәт гәдәр мөһманхана, отел, һостел вә и.а. јохдур.

Бу күн дә Дербенддә туристләр дајаначаг јери тапа билмирләр: отелләр долудур вә ја олдугча баһадыр. Дәбли, чох кәзәл вә раһат отелләр тикилир, лакин әтрафындакы касыб дахмалар һиндистан Мумбајында олдуғу кими инсанын үрәјини сыхыр. Әзәл секторлар да гијмәтләри галдырыр, һансы ки, бу да орта туристә сәрфәли дејил.

Бунунла јанашы, ону да гејд етмәк лазымдыр ки, Хәзәрин сәһили, гызыл гуму, гуру иглими истираһәт үчүн рүтүбәтин инсаны боғдуғу Гара дәниз курортларындан даһа јахшы бир мүнһитдир.

Әлбәттә ки, туристләр үчүн бәзән онларә чәкиндрән мөгамлар да вар. Санкт-Петербурддан олан танышларындан бири мәнә јахынларынын ону террорчуларла горхутдуғундан шикајәтләнди. Буна бахмајараг о, хәјалларла јашајыр вә Дағыстаны зијарәт етмәк истәјир. Анчаг мән ону дағыстанлыларын чох гонагпәрвәр бир халг олдуғунә, террор тәһлүкәсинин шиширдилдијинә инандырдым. Бир нечә ил әввәл онларын бәзи террор тәзәһүрләри фактлары вар иди. Амма бу күн дағлар дијарында сүлһ вә әмин-аманлығы һөкм сүрүр. О, мәним сөзләримә инанды, кедиб беш күн Дағыстанда олду вә бу зијарәтдән һәдсиз дәрәчәдә мөһнун галды.

Буна кәрә дә республиканын күтләви информасија васитәләри туристләри чәлб етмәк үчүн чох чалышмалыдыр: онларын даһа чох сәнәдли филм чөкмәләри, Дағыстанын чәлбәдичи тарихи вә мәдәни јерләри һаггында мөгаләләр чап етмәләри, бу мөканын сүлһсәвәр вә гонагпәрвәр бир дијар олдуғуну кәстәрмәләри вә сүбүт етмәләри лазымдыр. Бир сөзлә, фајда вә кәлир әлдә етмәк үчүн бүтүн гүввәләр сәфәрбәр едилмәлидир.

Сәдулла һачыәһмәдов,
«Дербенд» гәзетинин эксперти.
Рус дилиндән чевирәни: А.Ағакшијева.

СӘНИЈЈӘ

Диана Невзорова Дағыстанда

Русия Сәһијјә Назирлијинин паллиатив јардым үзрә баш штатданкәнар мütәхәссиси Диана Невзорова, шөбәнин мütәхәссисләриндән ибарәт нүмајәндә һәјјәти илә Дағыстана кәлиб.

2025-чи иләдәк тәсдиг едилмиш паллиатив хидмәтин инкишафы үзрә Республика програмынын һәјјәтә кечирилмәси планлары мütәхәсирә едилди. Невзорова, јеткин әһали үчүн паллиатив јардымын тәшкилини јахшылашдырмаг үчүн бир сыра

тәклифләр сәсләндирди.

Бу күн Дағыстанда 7 тибб тәшкилатында паллиатив јардым кәстәрилир. Шөһәр Клиник Хәстәханасы-20 чарпајы, Новоләкскәја 1 нөмрәли Мәркәзи рајон хәстәханасы (Новострој)-10 чарпајы, РЧИБ-ҺВИ вә АИДС хәстәләри үчүн 5 чарпајы, Антитүп диспансер- чарпајы, ДРКВ-15 чарпајы, Дербенд Мәркәзи шөһәр хәстәханасы-15 чарпајы, Кизләр Мәркәзи шөһәр хәстәханасы-5 чарпајы. Хидмәтин кәлән ил үчүн инкишаф планлары Бујнакски Мәркәзи шөһәр хәстәханасы вә Хасавјурт Мәркәзи Рајон Хәстәханасы базасында паллиатив мүаличә шөбәләринин ачылмасы.

Назирләр кабинетинин мөтбуат хидмәтинин мәлуматына кәрә РФ һәкүмәти сәдри Михаил Мишустин коронавирус диагнозу тәјин олунан адамларә көмәк кәстәрилмәси үчүн 25 милјард рубл ајрылмасына тапшырыг вермишдир.

25 милјард рубл ајрылачагдыр

«Сәһијјә вә малијјә назирликләринә ихтисаслашдырылмыш вә жүксәк технолоји көмәјә 25 милјардан аз олмајараг вә јени коронавирус диагнозу тәјин адамларә көмәк кәстәрилмәси үчүн даһа 25 милјард рублдан аз олмајараг вәсаит ајрылмасы тапшырылмышдыр», -дејә мәлуматда билдирилмишдир. Әлавә едилмишдир ки, һәмин идәрәләрә мај ајынын 28-ә кими етән илдә коронавируса гаршы мубаризәјә кәрә пулларын јенидән бөлүшдүрдүјүндән РФ субъектләринә малијјәләшдирмә дајандырылмышыр бир нечә хәстәхана вә диспансерин тикинтисин баша чатдырылмашы вә сайтләрин көндәрилмәси һаггында акт лајиһәсинин һазырланмасы баша чатдырылмалыдыр.

РЕШЕНИЕ

СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ПЯТОГО СОЗЫВА

от 8 февраля 2021 года № 37/85

О признании утратившими силу отдельных муниципальных правовых актов, принятых Собранием депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский»

В связи с принятием в соответствии с пунктом 4 статьи 1 решения Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) от 3 декабря 2019 года № 26/58 «О внесении изменений и дополнений в Устав муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан» (далее – решение Собрания депутатов от 3 декабря 2019 года № 26/58) новой редакцией части 2 статьи 30 Устава муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан (далее – Устав),

с целью приведения муниципальных правовых актов муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан в соответствие с Уставом,

Собрание депутатов РЕШИЛО:

Статья 1

Признать утратившими силу со дня вступления в силу изменений, внесенных в часть 2 статьи 30 Устава решением Собрания депутатов от 3 декабря 2019 года № 26/58, и отменить действие следующих муниципальных правовых актов, принятых Собранием депутатов:

1) решение Собрания депутатов от 1 июня 2016 года № 8/8 «Об утверждении Положения о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"»;

РЕШЕНИЕ

СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ПЯТОГО СОЗЫВА

от 24 февраля 2021 года № 38/86

Об отзыве переданных полномочий по созданию условий для организации досуга и обеспечения жителей муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан услугами организаций культуры

Обсудив предложение Администрации сельского поселения «сельсовет Первомайский» о возврате полномочий по созданию условий для организации досуга и обеспечения жителей муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан (далее – поселение, жители поселения) услугами организаций культуры (далее – полномочия в сфере культуры), с целью обеспечения качественной организации досуга и обеспечения жителей поселения услугами организаций культуры, в соответствии с пунктом 4.1 «Соглашения между МО сельское поселение «сельсовет Первомайский» и администрацией МР «Дербентский район» о передаче полномочий муниципального поселения в области культуры» (далее – соглашение о передаче полномочий в сфере культуры) и руководствуясь требованиями норм Федерального закона от 6 октября 2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» и Устава поселения,

Собрание депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) РЕШИЛО:

Статья 1

1. Отозвать полномочия в сфере культуры, переданные органу местного самоуправления муниципального района «Дербентский район» Республики Дагестан (далее – муниципальный район, орган местного самоуправления муниципального района) в соответствии с решением Собрания депутатов от 1 декабря 2017 года № 8/18 «О передаче полномочий по созданию условий для организации досуга и обеспечения жителей муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан услугами организаций культуры органу местного самоуправления муниципального района «Дербентский район» Республики Дагестан» и соглашением о передаче полномочий в сфере культуры.

2. Предложить органу местного самоуправления муниципального района:

1) прекратить с 1 марта 2021 года действие соглашения о передаче полномочий в сфере культуры в порядке, предусмотренном подпунктом 4.1.1 пункта 4.1 соглашения о передаче полномочий в сфере культуры;

2) заключить 1 марта 2021 года соглашение о до-

Первомайский"»;

2) Положение о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский», утвержденное решением Собрания депутатов от 1 июня 2016 года № 8/8 «Об утверждении Положения о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"»;

3) решение Собрания депутатов от 1 июня 2016 года № 8/9 «Об утверждении Положения о порядке избрания Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"»;

4) Положение о порядке избрания Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский», утвержденное решением Собрания депутатов от 1 июня 2016 года № 8/9 «Об утверждении Положения о порядке избрания Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"».

Статья 2

1. Опубликовать (обнародовать) настоящее решение в порядке, установленном Уставом.

2. Установить, что настоящее решение вступает в силу со дня его опубликования (обнародования).

Глава сельского поселения «сельсовет Первомайский» Н.Т. ТАГИРОВ

срочном прекращении действия соглашения о передаче полномочий в сфере культуры, согласно приложению к настоящему решению.

Статья 2

Признать со дня официального подписания соглашения о досрочном прекращении действия соглашения о передаче полномочий в сфере культуры утратившими силу следующие решения Собрания депутатов:

1) от 1 декабря 2017 года № 8/18 «О передаче полномочий по созданию условий для организации досуга и обеспечения жителей муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан услугами организаций культуры органу местного самоуправления муниципального района «Дербентский район» Республики Дагестан»;

2) от 1 февраля 2018 года № 11/24 «О внесении изменений в решение Собрания депутатов от 1 декабря 2017 года № 8/18 "О передаче полномочий по созданию условий для организации досуга и обеспечения жителей муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан услугами организаций культуры органу местного самоуправления муниципального района «Дербентский район» Республики Дагестан"».

Статья 3

Установить, что настоящее решение вступает в силу со дня его принятия, кроме части 1 статьи 1 и статьи 2, которые вступают в силу со дня официального подписания соглашения о досрочном прекращении действия соглашения о передаче полномочий в сфере культуры.

Статья 4

1. Опубликовать настоящее решение и приложение к нему на официальном сайте муниципального образования «сельсовет Первомайский» в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет» (www.1-maysk.ru).

2. Направить настоящее решение органу местного самоуправления муниципального района.

3. Ответственность и контроль за исполнением настоящего решения возложить на Администрацию сельского поселения «сельсовет Первомайский».

Глава сельского поселения «сельсовет Первомайский» Н.Т. ТАГИРОВ

к решению Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» от «15» марта 2021 года № 39/90 «Об утверждении отчета по исполнению бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год»

ОТЧЕТ ПО ИСПОЛНЕНИЮ БЮДЖЕТА МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ДЕРБЕНТСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН ЗА 2020 ГОД

Раздел 1 ИСПОЛНЕНИЕ БЮДЖЕТА МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ДЕРБЕНТСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН ЗА 2020 ГОД ПО ОСНОВНЫМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ

Показатель основных характеристик бюджета	Объем основных характеристик бюджета, тыс. руб.		
	запланировано	исполнено	не исполнено
1	2	3	4
Общий объем поступлений (доходов)	5 400,43237	5 350,67623	49,75614
Общий объем расходов	5 550,49536	5 482,71305	67,78231
Профицит (+) / дефицит (-)	-150,06299	-132,03682	-18,02617

Раздел 2 ИСПОЛНЕНИЕ БЮДЖЕТА МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ДЕРБЕНТСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН ЗА 2020 ГОД ПО ГРУППАМ, ПОДГРУППАМ БЮДЖЕТНОЙ КЛАССИФИКАЦИИ ДОХОДОВ

Показатель группы, подгруппы поступлений (доходов)	код бюджетной классификации	Объем поступлений (доходов), тыс. руб.		
		запланировано	исполнено	не исполнено
1	2	3	4	5
Налоговые и неналоговые доходы, всего	1 00	4 035,43237	3 985,67623	49,75614
в том числе:				
налоги на доходы	1 01	38,42107	40,26888	-1,84781
налоги на совокупный доход	1 05	12,59352	12,59352	0,00000
налоги на имущество	1 06	3 807,52202	3 765,91807	41,60395
прочие доходы	1 13	176,89576	166,89576	10,00000
Безвозмездные поступления, всего	2 00	1 365,00000	1 365,00000	0,00000
в том числе:				
безвозмездные поступления от других бюджетов бюджетной системы Российской Федерации	2 02	1 365,00000	1 365,00000	0,00000

Раздел 3 ИСПОЛНЕНИЕ БЮДЖЕТА МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ДЕРБЕНТСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН ЗА 2020 ГОД ПО ГЛАВНЫМ АДМИНИСТРАТОРАМ, ВИДАМ, ПОДВИДАМ, КОДАМ ОПЕРАЦИЙ СЕКТОРА ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ БЮДЖЕТНОЙ КЛАССИФИКАЦИИ ДОХОДОВ

РЕШЕНИЕ СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ПЯТОГО СОЗЫВА

от 15 марта 2021 года № 39/89

О внесении изменения в часть 2 статьи 12 Положения о бюджетном процессе в Муниципальном образовании «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан

Руководствуясь Уставом муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан, Собрание депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) РЕШИЛО:

Статья 1

Внести в часть 2 статьи 12 Положения о бюджетном процессе в Муниципальном образовании «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан (далее также – Положение о бюджетном процессе), утвержденное решением Собрания депутатов от 9 ноября 2015 года № 23 «О принятии Положения о бюджетном процессе в Муниципальном образовании «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан», изменение, заменив слова «10 процентов утвержденного» словами «15 процентов от».

Статья 2

1. Изменение, внесенное статьей 1 настоящего решения в Положение о бюджетном процессе, подлежит применению:

1) при расчете и утверждении параметров бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан, разработке проектов решений Собрания депутатов о бюджете муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан на очередной финансовый год и о внесении изменений в решение Собрания депутатов о бюджете муниципального образования «сельсовет Первомайский»

Дербентского района Республики Дагестан на текущий финансовый год;

2) при составлении бюджетных документов и материалов участников бюджетного процесса в муниципальном образовании «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан;

3) при доведении до главных распорядителей (распорядителей) бюджетных средств муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан показателей сводной бюджетной росписи муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан;

4) при доведении до получателей бюджетных средств, финансируемых за счет средств бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан, показателей лимитов бюджетных обязательств бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан.

2. Настоящее решение подлежит официальному опубликованию в республиканской газете «Дербент» и на официальном сайте муниципального образования «сельсовет Первомайский» в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет» (www.1-maysk.ru) и вступает в силу со дня первого опубликования в одном из указанных источников опубликования и распространяется на правоотношения, возникшие с 1 января 2021 года.

Глава сельского поселения «сельсовет Первомайский» Н.Т. ТАГИРОВ

РЕШЕНИЕ

СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ПЯТОГО СОЗЫВА

от 15 марта 2021 года № 39/90

Об утверждении отчета по исполнению бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год

Руководствуясь пунктами 7 и 8 части 1 статьи 31 Устава муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан, частью 2 статьи 44 и статьей 46 Положения о бюджетном процессе в Муниципальном образовании «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан (далее – Положение о бюджетном процессе), Собрание депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» РЕШИЛО:

Статья 1

В соответствии с частями 2 и 4 статьи 46 Положения о бюджетном процессе, утвердить отчет по исполнению бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год (далее – Отчет), согласно приложению к настоящему решению, в составе следующих разделов:

1) Раздел 1. Исполнение бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год по основным характеристикам;

2) Раздел 2. Исполнение бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год по группам, подгруппам бюджетной классификации доходов;

3) Раздел 3. Исполнение бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год по главным

администраторам, видам, подвидам, кодам операций сектора государственного управления бюджетной классификации доходов;

4) Раздел 4. Исполнение бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год по разделам, подразделам бюджетной классификации расходов;

5) Раздел 5. Исполнение бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год по ведомственной структуре расходов;

6) Раздел 6. Исполнение бюджета муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год по источникам финансирования дефицита бюджета.

Статья 2

1. Настоящее решение и Отчет подлежат опубликованию в республиканской газете «Дербент» и на официальном сайте муниципального образования «сельсовет Первомайский» в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет» (www.1-maysk.ru).

2. Настоящее решение вступает в силу со дня его первого опубликования в одном из источников опубликования, указанных в части 1 настоящей статьи.

Глава сельского поселения «сельсовет Первомайский» Н.Т. ТАГИРОВ

Приложение

«сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан за 2020 год»

наименование	код бюджетной классификации			Объем поступлений (доходов), тыс. руб.		
	главного администратора	группы, подгруппы, статьи, подстатьи, элемента, группы подвида, аналитической группы подвида	статьи, подстатьи экономической классификации	запланировано	исполнено	не исполнено
Прочие доходы от компенсации затрат бюджетов сельских поселений	001	1 13 02995 10 0000	130	176,89576	166,89576	10,00000
Дотации бюджетам сельских поселений на выравнивание бюджетной обеспеченности	001	2 02 15001 10 0000	151	1 267,00000	1 267,00000	0,00000
Субвенции бюджетам сельских поселений на осуществление первичного воинского учета на территориях, где отсутствуют военные комиссариаты	001	2 02 35118 10 0000	151	98,00000	98,00000	0,00000
Доходы от налога на доходы физических лиц с доходов, источником которых является налоговый агент, за исключением доходов, в отношении которых исчисление и уплата налога осуществляются в соответствии со статьями 227, 227 ¹ и 228 Налогового кодекса Российской Федерации, пеней и штрафов по нему	182	1 01 02010 01 0000	110	38,42107	40,26888	-1,84781
Доходы от единого сельскохозяйственного налога, уплачиваемого юридическими лицами и индивидуальными предпринимателями, являющимися производителями сельскохозяйственной продукции, пеней и штрафов по нему	182	1 05 03010 01 0000	110	12,59352	12,59352	0,00000
Доходы от налога на имущество физических лиц, взимаемого по ставкам, применяемым к объектам налогообложения, расположенным в границах сельских поселений, пеней и штрафов по нему	182	1 06 01030 10 0000	110	55,56650	25,37659	30,18991
Доходы от земельного налога с организаций, обладающих земельными участками, расположенными в границах сельских поселений, пеней и штрафов по нему	182	1 06 06033 10 0000	110	3 613,47287	3 613,47287	0,00000
Доходы от земельного налога с физических лиц, обладающих земельным участком, расположенным в границах сельских поселений	182	1 06 06043 10 0000	110	138,48265	127,06861	11,41404

Раздел 4

ИСПОЛНЕНИЕ БЮДЖЕТА МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ДЕРБЕНТСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН ЗА 2020 ГОД ПО РАЗДЕЛАМ, ПОДРАЗДЕЛАМ БЮДЖЕТНОЙ КЛАССИФИКАЦИИ РАСХОДОВ

наименование раздела, подраздела	код бюджетной классификации		Объем расходов, тыс. руб.		
	раздела	подраздела	запланировано	исполнено	не исполнено
ОБЩЕГОСУДАРСТВЕННЫЕ ВОПРОСЫ	01		2 017,30770	1 949,52539	67,78231
Функционирование органа местного самоуправления	01	0104	2 007,30770	1 949,52539	57,78231
Резервный фонд	01	0111	10,00000	0,00000	10,00000
НАЦИОНАЛЬНАЯ ОБОРОНА	02		98,00000	98,00000	0,00000
Мобилизационная и вневойсковая подготовка	02	0203	98,00000	98,00000	0,00000
ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОЕ ХОЗЯЙСТВО	05		2 963,20853	2 963,20853	0,00000
Благоустройство	05	0503	2 963,20853	2 963,20853	0,00000
ОБРАЗОВАНИЕ	07		13,40000	13,40000	0,00000
Молодежная политика	07	0707	13,40000	13,40000	0,00000
КУЛЬТУРА И КИНЕМАТОГРАФИЯ	08		375,64783	375,64783	0,00000
Культура	08	0801	375,64783	375,64783	0,00000
СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА	10		79,73130	79,73130	0,00000
Пенсионное обеспечение	10	1001	79,73130	79,73130	0,00000
ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА И СПОРТ	11		3,20000	3,20000	0,00000
Массовый спорт	11	1102	3,20000	3,20000	0,00000

Раздел 5

ИСПОЛНЕНИЕ БЮДЖЕТА МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ДЕРБЕНТСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН ЗА 2020 ГОД ПО ВЕДОМСТВЕННОЙ СТРУКТУРЕ РАСХОДОВ

наименование	код бюджетной классификации				Объем расходов, тыс. руб.		
	раздела, подраздела	целевой статьи	вида	статьи, подстатьи экономической классификации	запланировано	исполнено	не исполнено
Заработная плата	0104	8830020000	121	211	1 104,43908	1 104,43908	0,00000
Прочие выплаты персоналу	0104	8830020000	122	212	96,00000	96,00000	0,00000
Начисления на заработную плату	0104	8830020000	129	213	267,30766	267,30766	0,00000
Прочие расходы	0104	8830020000	853	292	1,00000	0,00000	1,00000
Услуги, работы связи	0104	8830020221	242	221	16,48774	16,48774	0,00000
Услуги, работы связи	0104	8830020221	244	221	11,45370	11,45370	0,00000
Коммунальные услуги, работы	0104	8830020223	244	223	113,79152	57,00921	56,78231
Услуги, работы по содержанию имущества	0104	8830020225	244	225	3,90000	3,90000	0,00000
Прочие услуги, работы	0104	8830020226	242	226	80,10800	80,10800	0,00000
Прочие услуги, работы	0104	8830020226	244	226	82,51200	82,51200	0,00000
Увеличение стоимости основных средств	0104	8830020310	244	310	80,30800	80,30800	0,00000
Увеличение стоимости материальных запасов	0104	8830020340	244	340	150,00000	150,00000	0,00000
Прочие расходы	0111	9990020000	870	296	10,00000	0,00000	10,00000
Заработная плата	0203	9980051180	121	211	72,78000	72,78000	0,00000
Начисления на заработную плату	0203	9980051180	129	213	16,65800	16,65800	0,00000
Увеличение стоимости материальных запасов	0203	9980051188	244	340	8,56200	8,56200	0,00000
Коммунальные услуги, работы	0503	9990010003	244	223	75,50853	75,50853	0,00000
Прочие услуги, работы	0503	9990010006	244	226	254,20000	254,20000	0,00000
Увеличение стоимости основных средств	0503	9990010007	244	310	660,00000	660,00000	0,00000
Увеличение стоимости материальных запасов	0503	9990010008	244	340	1 963,50000	1 963,50000	0,00000
Увеличение стоимости материальных запасов	0503	9990030008	244	340	10,00000	10,00000	0,00000
Увеличение стоимости материальных запасов	0503	9990030008	244	340	10,00000	10,00000	0,00000
Увеличение стоимости материальных запасов	0707	1971099988	244	340	13,40000	13,40000	0,00000
Перечисления другим бюджетам бюджетной системы Российской Федерации	0801	2020100590	540	251	375,64783	375,64783	0,00000
Пенсии, пособия по операциям сектора государственного управления	1001	2210728960	312	263	79,73130	79,73130	0,00000
Увеличение стоимости материальных запасов	1102	2410187018	244	340	3,20000	3,20000	0,00000

Раздел 6

ИСПОЛНЕНИЕ БЮДЖЕТА МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ДЕРБЕНТСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН ЗА 2020 ГОД ПО ИСТОЧНИКАМ ФИНАНСИРОВАНИЯ ДЕФИЦИТА БЮДЖЕТА

наименование	код бюджетной классификации			Объем дефицита бюджета, тыс. руб.		
	администратора	группы, подгруппы, статьи, подстатьи, элемента, программы, подпрограммы	статьи экономической классификации	запланировано	исполнено	не исполнено
Источники внутреннего финансирования дефицитов бюджетов	001	01		150,06299	132,03682	18,02617
Изменение остатков средств на счетах по учету средств бюджетов	001	01 05		150,06299	132,03682	18,02617
Увеличение прочих остатков денежных средств бюджетов	001	01 05 02 01	500	150,06299	132,03682	18,02617
Увеличение прочих остатков денежных средств бюджетов сельских поселений	001	01 05 02 01 10 0000	510	150,06299	132,03682	18,02617

6 сајлы интернат-мәктәбдә

Мај аҗы бир чох унудулмајан күнләрлә, бајрамларла јадда галыр. 1 мај эмәк бајрамы, 9 мај Гәләбә бајрамы. Бу рәнкарәнк бајрамлар ичәрисиндә, кәләчәк нәслимизин һәјатына кәзәл из гојан «Сон зәнк» өз кәзәллијини бәхш едир. Мајын 22-дә күнү-күндән кәзәлләшән Дәрбәндимизин бүтүн мәктәбләриндә сон зәнк кечирилди.

Белә мәктәбләрән бири дә, Дәрбәнд шәһәр 6 сајлы интернат мәктәби иди. Мән дә бу кәзәл вә өзәл күнү гәләмә алыб, «Дәрбәнд» гәзитимиздә ишыгландырмаг үчүн ора кетдим.

Тәдбири мәктәбин директору Рамзес Зејналович Гасымов ачды. О, кәлән гонагларла хош кәлдин етди вә мәктәбин бүтүн мүәллим коллективинә, бүтүн шакирдләринә кәләчәкдә уғурлар диләди.

Тәдбири мәктәб директорунун тәрбијә иши үзрә муавини Кәнарә Сәнановна Әлијева башда олмагла, мүәллим коллективи һазырламышды.

Тәдбирдә «Дәрбәнд шәһәр» даирәсинин башчысы Рүстәмбәј Сәдрәтдинович Пирмәһәммәдов, Дәрбәнд шәһәр милләт вәкилләр ичласынын сәдри Мәһәммәд һачымурадович Мәһәммәдов, Дәрбәнд

шәһәр мәдәнијәт шөбәсинин мүдири Диларә Исабәјовна Султанова, Дәрбәнд шәһәр тәһсил идарәсинин мүтәхәссиси Чәмилә Јусуповна Јусупова, Русија вә Азәрбәјҗан Јазычылар Бирлијинин үзвү, нәғмәкар шаирә Зејнәб Дәрбәндли иштирак етдиләр.

Мәктәбин бир сыра мүәллимләри илә сәһбәт етдим, бунлар.

Рәфигә Шихмәһәммәдовна Бајрамбәјова 1-чи а синиф мүәллими, онунла өз синиф ушаглары барәсиндә гыса сәһбәт етдик. Ушагларын мәктәбә севә-севә кәлмәләриндән вә өзүнүн дә шакирдләрлә доғма өвләдлары кими севиб, онларла олан ширин рәфтарындан данышды. Вә ејни заманда ушагларын, она нечә исти јанашмаларынын шаһиди олдум. Рәфигә мүәллиме дејир ки: Мән нә аз нә чох, дүз 43 илдир бу саһәдә чалышырам. Бу илләрин 40 илини елә бу 6 сајлы интернат мәктәбиндә чалышырам. Вә бу ил мәним 1-чи синифләримин 10-чу бурахылышыдыр. Бу синифин тәрбијәчиләри Раһилә Фазиловна һәсәнова вә Нәчимә Фәхрәтдиновна Бәбировна да, мүәллим вә ушагларын бир-биринә доғмалығындан данышдылар.

Шәмсијәт Бајрамәлијевна Чалалова, 4-чү а синиф мүәллими. Онун да шакирдләри бу ил 4-чү синифә вә ушагыла вида едәнләрдәндир. Шәмсијәт мүәллиме дә, өз шакирдләри барәдә гыса олараг сәһбәт етди. О, дејир ки: Мән дүз 36 илдир ки, бу мәктәбдә чалышырам. Өз ишим севирам, шакирдләримә дә севә-севә дәрс дејирәм. Бу мәним һәм мүәллимлик, һәм дә вәтәндашлыг борчумдур ки, вәтәнимизә лајигли өвләдлар вә дејәрли нәсил јетишдирәк.

Халидә Мәһәммәдәлијевна Дадашова, 9-чу а синиф мүәллими. О да өз шакирдләринин бир аз шылтаг вә ејни заманда чох ағыллы ушаглар олдугуну вургулады. Биз мүәллимләр, бу ушагларла артыг доғмајыг. Онларын бири бир күн дәрсә кәлмәсә

дарыхырыг, өз сәнәтими севирам вә мүәллим олмағымла фәхр едирәм: дејә вургулады. О дүз 23 илдир ки, бу саһәдә чалышыр.

Күларә Мәһсүмовна Мәһсүмова, 11-чи синиф мүәллими. Онунла да, бир аз онун шакирдләри барәдә сәһбәт етдик. Онларын бу ил нечә севәрәк охумаларындан вә һәр бири бир али мәктәбә һазырлашмаларындан данышды. О да 22 илдир ки, бу саһәдә севә-севә үрәклә чалышыр.

Тәдбирин ахырында, сөз мәктәб директорунун тәлим иши үзрә муавини Аидә Абдуловна Замановаја верилди. О да һәр кәси саламлајараг, мәктәбин гәлиб мүәллим вә шакирдләринә «Тәшәккүрнамәләр» тәртиф етди.

Мәктәб директорунун тәрбијә иши үзрә муавини Кәнарә Сәнановнаја, мәнә тәдбириндә сөз вердијинә кәрә ајрыча тәшәккүр едирәм.

Вә ән әсасы, мәктәбин мүәллимләри илә көрүшүмү тәшкил едән. Кәзәл үрәкли вә дејәрли инсан, 6 сајлы интернат мәктәбинин ана дили мүәллими Самајә Садыговна Әлибәјоваја хүсуси тәшәккүр едирәм.

З. Дәрбәндли

Рајон башчысынын иштиракы илә кечмишдир

Мајын 22-дә Дәрбәнд рајонунун дикәр мәктәблириндә олдугу кими, Сабнова орта мәктәбиндә дә мезунлар үчүн сон зәнк сәсләнмишдир. Бу мүнәсибәтлә кечирилән тәдбирдә Дәрбәнд рајонунун башчысы Мәвсүм Рәһимов да иштирак етмишдир. Онунла бирликдә рајон башчысынын мәсләһәтчиси һачымурад Абакаров, рајон үзрә ишләр мүдири Мәһәммәдаға Әлимәһәммәдов, Сабнова кәнди башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Јашарбала һәсәнов да тәдбирин гонаглары олмушдур.

Тәдбири ачан апарычы бүтүн тәдбир иштиракчыларыны саламламыш, сонра исә 11-чи синиф мезунлары тәдбирә дөвәт етмишдир. бурахылыш синифин шакирдләри синиф рәһбәри Зејнаб Әлијева илә бирликдә һәрәси 1-чи синиф шакирдләриндән биринин әлиндән (гыз оғланын, оғлан гызын) тутараг, тәнтәнәли шәкилдә, мусиги сәдалары алтында тәдбирә дахил олмушлар. Онлар өз јерләрини тутдугдан сонра Русијанын вә Дағыстан Республикасынын Дөвләт һимләри сәсләнмишдир.

Илк сөз мәктәб директору Виктор Османова верилмишдир. О, һамыны саламламыш, гонаглары тәгдим етмиш, рајон башчысына «сон зәнкдә» иштирак етмәк үчүн Сабнова үмүтәһсил мәктәбини сечдијинә кәрә миннәтдарлығыны билдирмишдир. Сонра үзүнү мезунларла тутараг, онлар өз арзуларыны чатдырмыш, онлары һәјат јолу илә мөһкәм аддымламаға чағырмышдыр. Сонра сөзү рајон башчысына вермишдир.

Рајон башчысы Мәвсүм Рәһимов һамыны саламладыгдан сонра, 11-чи синиф мезунларына үз тутмушдур. О демишдир ки, һәјатын хош анларында вахт сүрәтлә кедир. «Мәктәб илләри артыг керидә галмышдыр. Гаршыда сизи ваһид дөвләт имтаһанлары кәзләјир, јени

имканлар ачылыр. Јанынызда 11 ил сизинлә бир јердә олан мүәллимләр дурмушдур. Инанырам ки, сиз даим үрәкләриниздә онлара гаршы өз дәрин миннәтдарлыг һиссини кәздирәчәксиниз».

Сонра рајон башчысы ајрыча олараг, 9-чу синиф мезунларына, 1-чи синиф шакирдләринә, мәктәбин педагожи коллективинә вә Сабнова кәндинин сакинләринә мүрачиәт етмиш, онлара хош арзуларыны чатдырмышдыр. Сабнова кәнди башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Јашарбала һәсәнов исә өз чыхышында мезунлары һәр јердә кәндимизи, рајонумузу лајигинчә тәмсил етмәјә чағырмышдыр.

Мезунлар үчүн сон зәнк сәсләндикдән сонра, Хурши-

дә, Ариф Мәһмәдәлијев вә Рамазан Рамазанов өз нәғмәләринин ифа етмиш, милли кејимдә рәгсләр, сәһнәчикләр кәстәрмиш, 1-чи синиф шакирдләри шеирләр демиш, еләчә дә мезунлар бурахылыш валсы ојнамышлар.

11-чи синиф рәһбәри Зејнаб Әлијева чыхыш едәрәк өз кәз јашларыны сахлаја билмәмишдир. Ондан сонра һәммин синифин шакирдләри чыхыш етмиш, синиф рәһбәрләринә вә бүтүн мүәллимләринә өз дәрин мәннәтдарлығыны билдирмишләр. Бундан сонра бүтүн мезунлар һаваја Русија вә Дағыстан Республикасынын Дөвләт Бајраглары рәнкләриндә олан шарлар бурахмышлар. Еләчә дә вәлидејнләрә сөз верилмишдир.

Е.Һачыәһмәдов

ТАБАСАРАН

Сон зэнк

Бу ил орта мектеб мезунлары үчүн сон, вида чагырышынын һөҗечанверичи күнү мајын 22-дә кәлди. Мектебдә тәһсилни баша вуранлар әввәлчәдән бәјүк сәјлә бу тәнтәнәли күнә һазырлашырлар: Белә ки, үзәриндә «Мезун» јазысы олан лентләр алыр, гызлар тәзә палтарлар кәјинир, кәнч оғланларын исә тәзә, үтүләнмиш ағ кәјнәкләри вә гара шалварлары һазыр вәзијәтдәдир. Бир сәзлә, санки онлар һансыса мүгәддәс бир мәрәсимә һазырлашырлар. Јалһыз мезунлар јох, дикәр синифләрин шакирдләри дә бу бајрама бәјүк мәмнунийәт вә һөвәслә гошулур, мүтләг маһны, шеир вә шән рәгсләр ифа едирләр.

Нәһәјәт, һамынын сәбир-сизликлә кәзләдији ан кәлиб чатды. Табасаран рајонунун Јерси кәнд орта мектеби үчүн бу ан, бу саат сәһәр саат он радәләриндә башлады. Мезунлары тәбрик едән илк шәхс һәммин күн бу тәнтәнәли тәдбирә һүсуси олараг тәшриф бујурмуш рајон рәһбәрлијинин әмәкдашы Абдулчәлилов иди. Кәнд мүдиријәтинин башчысы Абдулла Абдулһүсејев иди. Абдуллајев дә өз нөвбәсиндә мезунлар бундан сонраки һәјәтларында мүвәффегијәтләр вә уғурлар арзулады.

Онбиринчиләрин синиф мүәллими һәмзәтов Гүдрәтдин һәмзәтов иди өз мезунла-

рыны бу мүһүм һадисә мүнәсибәтилә үрәкдән тәбрик етди, онлар али мектебләрә дахил олмагда уғурлар арзуламагла јанашы, лазымы төвсијәләри ни дә верди.

Тәдбирин икинчи һиссәсиндә 9-10-чу синиф шакирдләри

гејри-сабитдир, КОВИД-19 һәлә там мәғлуб едилмәјиб вә бу сәбәбдән дә чохла сајда инсанын бир јердә топлашмасы үчүн мөһдудлашдырычы тәдбирләр кәрулмәкдә давам едир. Мәһз буна кәрә дә онлар рајонун дахилиндә јерләшән мөһшүр Хучни шәләләсиндә олдулар, кәзәл вә јаддагалан истираһәт етдиләр.

тәрәфиндән маһны вә рәгсләр сәсләндирилди. Әнәнәјә кәрә мезунлар Дәрбәндә кетмәли, Нарын-галаны, дәниз саһилини зијәрәт етмәли, гәдим шәһәрин кәрмәли вә кәзмәли јерләриндә олмәли идиләр.

Лакин һамыја мәлумдур ки, республикамыздакы епидемиоложи вәзијәт һәлә дә

Үмид едирик ки, кәлән илә гәдәр коронавирус пандемиясы кери чәкилчәк вә мезунлар Сон зәнк күнүнү үрәкләри истәдикләри кими гејд едәчәкләр.

Гәдирбәј Өмәрәв.
Рус дилиндән тәрчүмә едәни:
А.Ағәкишијева.

Билһәди мектебиндә сон зәнк

Өлкәмизин һәр јериндә олдуғу кими, Дәрбәнд рајонунун Билһәди кәнд орта үмүмтәһсил мектебиндә сон зәнк пандемия тәләбләринә мүвафиг олараг кечирилмәсинә диггәт јетирилмишдир. Тәдбирин Бәјүк Вәтән Мүһарибәсиндә һәләк олмуш билһәдиләрин абидәсиндә өнүндә кечирилмәси, артыг әнәнәјә чеврилмишдир. Сон зәнкә һәср едилмиш тәдбирин чох марағлы програмы вар иди. Бу илки мезунлар мектеби 24-чү бурахылышы иди. Мезунлары рајон башчысы адындан рајон тәһсил идарәсинин баш мүтәхәссиси Диана һачыјева тәбрик едәрәк онлар уғурлар арзулады.

Тәдрис илини баша чатмасы мүнәсибәтилә шакирдләри тәбрик едән Зулфијә Талибовна Умарханова деди: Әзиз мезунлар! Бу күн сизин һәјәтыңызда чох әләмәтдар бир күндүр. Сиз сәрбәст һәјәта гәдәм гојурсуз, дүшүнүрәм ки, мектебдә алдығыңыз биликләр сизә һәјәтда дүзкүн пешә сечәрәк инамла аддымламага

имкан верәчәкдир. Әминәм ки, сизин кәләчәк һәјәтыңызда уғурларыңыз аз олмајачағдыр.

Валидејнләр адындан чыхыш едән Тәрәнә Әлибәјова мектебин педагожи коллективинә дәрин миннәтдарлығыны билдирди. О, гејд етди ки, һәр бир мүәллимин бу илләр әрзиндә шакирдләрин тәрбијә олунмасында вә сонраки һәјәта һазырланмасында әмәји аз дејил. Биз буну јахшы баша дүшүр вә чәкдикләри зәһмәтә кәрә чох сағ ол дејирик.

Мектебин тәдрис-һиссә мүдири Сәријә Абдуллајева тәһсилдә вә тәрбијәдә фәргләнән шакирдләри «Фәхри верәгәләрлә» тәлтиф етди.

Асајиши тәмин едилмәси мәгсәдилә РДИШ-ин әмәкдашлары –саһә мүввәкили Мурад һачыјев вә полис әмәкдашы Тәһмираз Султанов да тәдбирдә иштирак едирдиләр. Ахырда сон зәнк чалынды вә һавәја шарлар бурахылды

У.Бәхтсиз

ТӘҺСИЛ

Нә гәдәр мезунларымыз вардыр?

Сон илләрдә Дәрбәнд шәһәри вә рајонунда тәдрис процесләрини јахшылашдырылмасы саһәсиндә бир сыра сәмәрәли тәдбирләр кәрулдүјүндән тәһсилдә тәдрисин сәвијәси кетдикчә јахшылашыр. 2020-2021-чи тәдрис иллини јекунларына нәзәр саланда әјрә-әјрә орта үмүм тәһсил тәшкилатларында онун нәтичәләрини кәрмәк олур.

Бунун үчүн кәлин чари илини јекунларына мүрачиәт едәк. «Дәрбәнд шәһәри» шәһәр даирәсинин орта үмүмтәһсил тәшкилатларында 11-чи синифи 1953 нәфәр битирмиш, онлардан вә 1434 нәфәр 9-чу вә 519 нәфәр 11-чи синифләрин битирән мезунларыдырлар. Гызыл медала чари илдә 118 нәфәр иддиачы вардыр. Иддиачыларын әксәријәти 11,15,18,19 сајлы орта үмүмтәһсил тәшкилатларынын шакирдләридирләр.

«Дәрбәнд рајону» бәләдијә рајонунда вәзијәт бәләдир: 9-чу синифи 1165 нәфәр, он-

лардан тәдрис илини тәхминән 100 нәфәр әлә гијмәтләрлә баша вурумшдур. 11-чи синифи 398 нәфәр битирмиш, онлардан 70 нәфәри гызыл медала иддиачыдырлар. Имтаһана бурахылмајанлар јохдур. Гызыл медала иддиачылар әсәсән Мәммәдгала, Биличи гәсәбәләри кимназијаларынын, 1 нөмрәли Чинар вә Кечух орта үмүмтәһсил мектебләринин јетишдирилмәләридир.

Әзиз ушағлар! Сизә имтаһанларда уғурлар вә кәләчәк һәјәтда өмүр јолунузун уғурлу олмасыны арзулајырыг. «Дәрбәнд» республика гәзетинин коллективи

Гәләбә күнүнә тәдбир кечирилди

Бу күнләрдә, Дәрбәнд шәһәринин 1 нөмрәли мектебиндә, Бәјүк Вәтән Мүһарибәси Гәләбәсинин 76-чы илдөнүмүнә һәср олунмуш бир тәдбир кечирилди.

Тәдбирдә II-чи Дүнја Мүһарибәси ветераны Антонина Александровна Исакова, Дәрбәнд шәһәр «Дәјүш шәһрәти» музејинин ишчиси Күлпәри Шабановна Мирзәбалајева, Дәрбәнд шәһәр Мәркәзләшдирилмиш китабханалар системинин директору Диана һафизовна Әлијева, Русија вә Азәрбајҗан Јазычылар Бирлијинин үзвү, Азәрбајҗан Журналистләр Бирлијинин үзвү, нәғмәкар шаирә Зейнәб Дәрбәндли, «Дәрбәнд» республика гәзетинин мүхбири Кәрим Кәримов да иштирак етдиләр. Тәдбири мектебин 7-чи б синиф мүәллими Аидә Шәмсәтдиновна һүсејнова һазырламышды.

Тәдбирдә мектебин мүәллими вә шакирдләри, Бәјүк Вәтән Мүһарибәсинә һәср олунмуш маһны вә шеирләр сәсләндириләр.

Тәдбирин ахырында мектебин директору Наидә Рамазовна Исмајиловаја сөз верилди. О, тәдбирә кәлән гонағларә өз вахтларыны әјырыб кәлдикләри үчүн һүсуси тәшәккүр етди, мектебин бүтүн мүәллими вә шакирдләринә, белә мөһтәшәм тәдбирин һазырланмасына кәрә тәшәккүр етди. һәмчинин, тәдбирдә иштирак едән гонағлар да, мүәллими вә шакирдләринин јүксәк усталығ вә пәшәкарлығыны гејд едәрәк тәшәккүр етдиләр.

3. Дәрбәндли

Коррупсијаја јох дејирик

Мајын 19-да Дербэнд районунун дилбәр күшәләриндән олан бағы – бағаты илә танынан, Биличи кәндинин 2 сажы үмүмтәһсил орта мәктәбиндә коррупсијаја гаршы «Коррупсијаја гаршы мүбаризә апармалыгы» адлы тәдбир кечирилди.

Тәдбири мәктәбин тәһсилатчысы Нәркиз Абушевна һачыјева һазырамышыды. Тәдбирдә шакирдләрин коррупсија әлејһинә чыхышлары вә сәһнәчикләри буну кәстәрир ки, биз һәлә дө белә инсафсызлыгга мүбаризә апарә биләрик. Кәләчәк нәслин нүмајәндәләрини, бу чүр вәтәнпәрвәр вә инсанлыгга севки илә бөјүтмәк, онлара кәләчәкдә доғру вә дүзкүн јол кәстәрмәк коррупсијаја гаршы гәләбә демәкдир. Әлбәтдә бу һәр бир валидејин вә мүәллимин әсас мөгсәди олмалыдыр. Чүнки, коррупсија дүнјаны јалныз вә јалныз ашағы сүрүкләјир. Она кәрә дө һәр кәс әвладына илк әнчә доғру инсан олмағы өјрәтмәлидир.

Тәрбијә илк оларәг аиләдән башламалыдыр. Коррупсија инсанлыгга, ән бөјүк хәләлдир. Әли дүз олан инсанын, кәзү һеч вахт јерә бахмаз. Тәдбирин кедишатында шакирдләр коррупсија әлејһинә мүһазирәләр охудулар. Тәдбир өнчәси коррупсија илә бағлы олса да кедишатда мәктәблиләрин ифаларында Дағыстанын милли кәјиминдә маһнылары вә рәгсләри, һәлә дө һәр шеј дүзәләр, һәлә дө дүзәлиш үчүн кәч олмадығыны сүбүт етди.

Тәдбирдә Дербэнд рајон тәһлүкәсизлик забити Мурад Мәчидович Устәмәдов, кәнд мәсчидинин имамы һачы Аббас Јусупов, Дербэнд рајон башчысынын кәмәкчиси Низами Нәчәфов, Дербэнд рајон

тәһсил идарәсинин методисти Емин Вагифов, Биличи кәндинин, кәнд јашајыш мәнәтәсинин башчысы Шихәли Ағажев, Русија вә Азәрбајҗан Јазычылар Бирлијинин үзвү, Азәрбајҗан Јазычылар Бирлијинин үзвү нәғмәкар шаирә Зејнәб Дербәндли, Русија вә Азәрбајҗан Јазычылар Бирлијинин үзвү, Русија Журналистләр Бирлијинин үзвү, шаир-тәрчүмәчи Фәхрәтдин Оруч иштирак етмишләр. Гоһағларын һәр бири коррупсијанын әлејһинә чыхышлар едәрәк, ушағларын мүкәммәл һазырландыгга

рыны вурғуладылар. Зејнәб Дербәндли өз сөзләринә бәстәкар Елмир Мәдәтоғлунун бәстәләдији «Кәз бәбәјим Дағыстаным» адлы маһны илә чыхыш етди.

Тәдбирин сонунда мәктәбин директору дөјәрли вә гоһағ пәрвәр инсан Абуш Адәмәвич һачыев, кәлән гоһағларә тәшәккүр етди вә тәдбирдә иштирак едән шакирдләрә, һабәлә тәдбири мөһтәшәм һазырлајан мәктәбин мүәллим коллективинә тәшәккүр етди. Сонда кәзәл бир чај сүфрәси горулды.

М.Сејидов

Низами Кәнчәви адына мәктәбдә сон зәнк

Һәр илин бир баһар күнүндә мәктәбләрдә кәнчлик, кәзәллик, сағламлыг вә хошбәхтлик адлы бир ан вар вә һәр бир инсанын һәјатында уһудулмаз, һәјәчанлы бу анын ады сон зәнкдир. Сон зәнк-кәнчләрин ән јадда галан, уһудулмаз мәктәб бајрамыдыр.

Бу күн шәһәрин әксәр мәктәбләриндә сон зәнкин сәдалары ешидилди. О чүмләдән Низами Кәнчәви адына үмүмтәһсил орта мәктәбиндә дө. Сон зәнк сәдалары алтында бу күн 11-чи синифләр дүз 11 ил онлар үчүн чоһ доғма олан бу гәдим тәдрис очағынын диварлапы арасында мүәллимләриндән кәрдүкләри нәвазиши, јијәләндикләри биликләри, алдығлары тәрбијәни, саһиб олдуғлары јүксәк шакирд адыны архада жоғарә, доғма мәктәбин адыны кәләчәкдә дө уча тутмағ үчүн бу күн бу доғма мөк-

ил өз мезунлары илә гүрүр дүјмаға һағгы вар. Бу ил Н. Кәнчәви адына мәктәбин 24-9-чу синиф, 9 исә 11-чи синиф мезуну вар. 11-чи синиф битирән мезунлардан икиси: Әминә Османова вә Рүстәм Имранов ән јүксәк фәһри шакирд ады уғрунда, гызыл медал уғрунда мүбаризә апарачағлар. Јери кәлмишкән, онлара гаршыдакы сынағ имтаһанларында, бу јарышмада уғурлар диләјирик. Кәләчәкдә мәктәбин, мүәллимләринин вә доғма шәһәримизин адыны даһа да јүксәјә галдырсынлар.

11-чи синиф шакирдләрини тәбрик

ирдләринин синиф рәһбәри, бу күнләрдә виҷданлы әмәјинә, тәһсил саһәсиндәки уғурлары вә хидмәтләринә кәрә Русија Федерасијасы маариф назирлијинин фәһри фәрманы илә тәлтиф едилән Сејидмайдә Сејидисламовна Асланова мезунлара уғурлар арзулајарағ тәкчә савадлы мүтәхәссис јох, һәм дө јахшы инсан олмағы, кәләчәкдә доғма шәһәримизин даһа да абадлашдырылмасы үчүн јахшы ишләр кәрмәкләрини арзулајарағ онлара сәрбәст һәјата вәсигә вердиләр.

Әлбәттә, шакирдләр дө мүәллимләринин үһванына хош сөзләр сөјләдиләр, билирсиниз, хүсусилә онларын «Биз истәјирик ки, мүәллимләримизә өз дәрин миннәтдәрлыгымызы билдирәк, чүнки, мүәллимләримизин сајәсиндә биз бу күн мезунуғ вә буна кәрә онлара борчлујуғ»-

тәбдән ајрылмалыдырлар. Бу тәбиәтин гануну, заманын һөкмүдүр. Кәләчәкдә онлары әвәз едәчәк 1-чи синифләрин исә севинчи јерә-көјә сығмырды, онлар үчүн өзбәр өјрәндикләри вида нитгләрини сөјләмәјә тәләсирдиләр.

Мәктәбин гапысындан ичәри кирәндә һәр тәрәфдә баһар тәрәвәти дүјүлүрдү. Шакирдләрин јаз чичәкләри илә долу әлләри мәктәбин фојесини күлүстана чевирмишди. «Әлвида мәктәб», «Әзиз 11-чиләр, јолунуз уғурлу олсун» кими стәндләр мәктәбин фојесинә топлашан мезунларын, онларын валидејнләринин, гоһағларын, үмүмијәтлә һамынын диггәтини чәкирди. Мезунларымыз бу күн ахырынчы дөфә шакирд кими мәктәбә дахил олмушдулар, ахырынчы дөфә парта архасында отурмушдулар. Бу күн онлар хүсуси тәрздә јарашылы идиләр. Онлара бахдыгча гүрүр һисси дүјан мүәллимләринин исә үзләри күлүр, кәзләриндә исә севинч јашлары парылдајырды. Чүнки һәр бир мәктәбин үзү, онун севинчи вә гүрүр мәнбәји онун шакирдләри, хүсусән дө мезунларыдыр. Нәчә ки, бу мәктәбин дө бу

етмәк үчүн мәктәбин директору, Русија Федерасијасынын фәһри үмүми тәһсил ишчиси Индира Мәммәдоваја сөз вериләндә дојәјә сақитлик чәкдү. һамы нәфәсини дәрәрәк онун нитгини динләјирди. Индира Зоһрабовна мезунлары мәктәби битирдикләри мүнәсибәтилә тәбрик етди вә гаршыда кәлән сынағ имтаһанларына чидди һазырлашарағ ләјагәтлә мезун адыны гәзанмаларыны онлара тәвсијә етди.

Бу күн мәктәбин сон зәнк тәдбириндә иштирак едән һөрмәтли гоһағлар: Дербәнд рајон башчысы Мөвсүм Нилалович Рәһимов, Дербәнд шәһәр тәһсил идарәси рәисинин мұавини Радима Абдусәлимова, Дербәнд шәһәр башчысынын мұавини Артур һәмзәтов, Дербәнд шәһәр ичласынын депутаты Шыхзағир Мустафајев мезунлара ән хош арзуларыны билдирәрәк, һеч вахт онлары елмин сирләри илә таныш едән, инсанлыг, ләјагәт, вәтәндашлыг дәрси өјрәдән мүәллимләрини вә доғма мәктәби уһутмамағы тәвсијә етдиләр.

11-чи Синиф шакирдләринин синиф рәһбәри Русија Федерасијасынын фәһри үмүми тәһсил ишчиси Күлназ Рамазановна һәмдуллајева, 9-чу синиф шак-

дәмәси мүәллимләри кәврәлтди. Валидејнләр барәдә: «Әзиз валидејнләримиз, өјәр биз сизи нә вахтса әсәбләшдириб өзүһүздән чыхармышыгса, бизи бағышлајын. Бизә һәјат верән, бизи ајага галдыран, күнләрини вә кәчәләрини бизә гајы илә долу о анлара, севки вә миннәтдәрлыг кәстәрән ән әзизләримизә, нә олуб-олмамасына бахмајарағ бизи севән ана вә аталарымыза тәшәккүр етмәк истәјирик. Валидејн ичласларындан гајыдаркән үзүмүзү данлајан, амма һәмишә бизә инанан, нә олурса олсун, ән јахшыларына үмид едән валидејнләримизин гаршысында баш әјирик» сөзләриндән сонра баша дүшдүм ки, 11 илин зәһмәти, әзијјәти һәдәр кетмәјиб.

Будур, мәктәбин зәнки сизин үчүн сон дөфә чалынды. Бу зәнкин сәдаларыны јаддашынызда сахлајын, әзиз мезунлар. Ирәлидә сизи чәтин, һәјәчанлы, лакин марағлы бир һәјат кәзләјир. Мәктәбимизин шұарыны һәмишә хатырлајын «Јалныз һәр мәсәләдә јахшы, уһутмајын, јалныз јахшы шәһрәт дүнјада һеч нә илә позулмаздыр».

Н. Рәһим гызы

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.Һ. МӘММӘДОВА

Шәбә редакторлары:
К.Г. БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
Һ.Һ. КӘРИМОВ
М.М. СЕЈИДОВ
Н.А. ГУЛИЈЕВ
Г.У. УМАРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
Н.Р. МИРӘМИДОВА

Еһм оператору
А.Ј. АФАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И. РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН
ВӘ НӘШРИЈАТЫН
ҮНВАНЫ:

368600, Дағыстан
Республикасы,
Дербәнд шәһәри,
Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш
редактор 89894856030,
үмүми шәбә 89604204987

«Типография-М» ММЧ-дә
чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үһваны
Дербәнд шәһәри,
С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын
кәјфијјәти барәдә
мәтбәәјә мүраҷиәт едә
биләрсиниз.

Рабитә, информасија
технолокијалары вә күтләви
коммуникасијалар саһәсиндә
нәзарәт үзрә Федерал
хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија
васитәләринин гејдијјаты
һағгында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информ-
сасија технолокијалары вә
Күтләви коммуникасијалар
саһәсиндә нәзарәт үзрә
Федерал хидмәт идарәси.
П/И № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда кәдән факт-
лар үчүн мүәллифләр мө-
сулијјәт дашыјырлар. Мүәл-
лифләрин мөвгеји илә редак-
сијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә
биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды:
27. 05. 2021.

Фактики оларәг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №